Prosiect X

Llyfr Llafar
gyda
chôd QR

Adeiladau Trawiadol

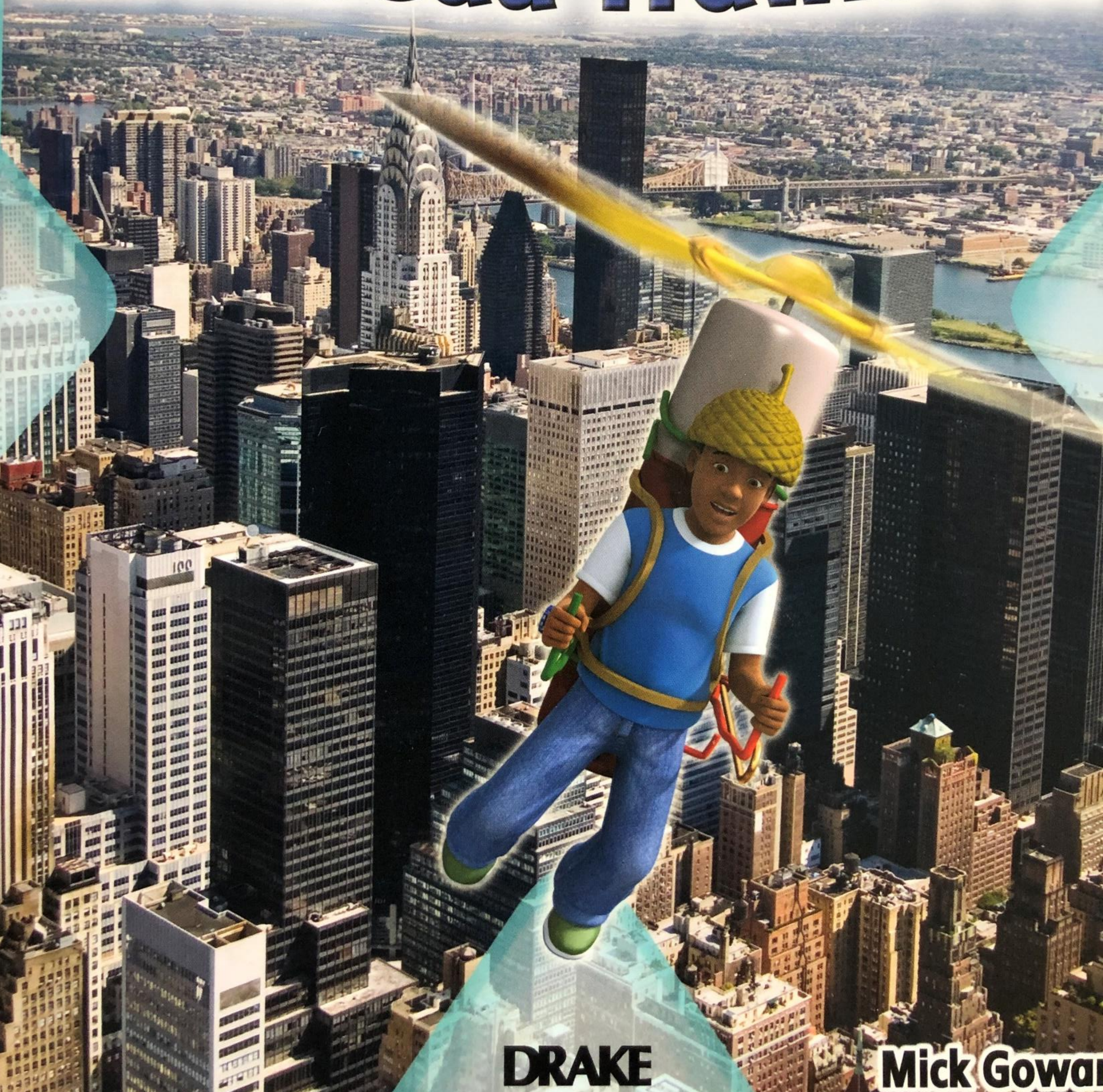

DRAKE

Mick Gowar

Adeiladau Trawiadol

Cynnwys

Am olygfa!	2
Maint	4
Siâp	7
Defnyddiau	10
Oed	16
Adeiladau eraill	20
Geirfa/Mynegai	24

Mick Gowar
Lluniau'r cymeriadau gan Jon Stuart

Am olygfa

Mae biliynau o bobl yn byw mewn dinasoedd o amgylch y byd. Mae dinasoedd yn llawn adeiladau anhygoel. Mae'r adeiladau o wahanol siapiau a maint. Edrychwch ar yr holl adeiladau yn y llun yma ...

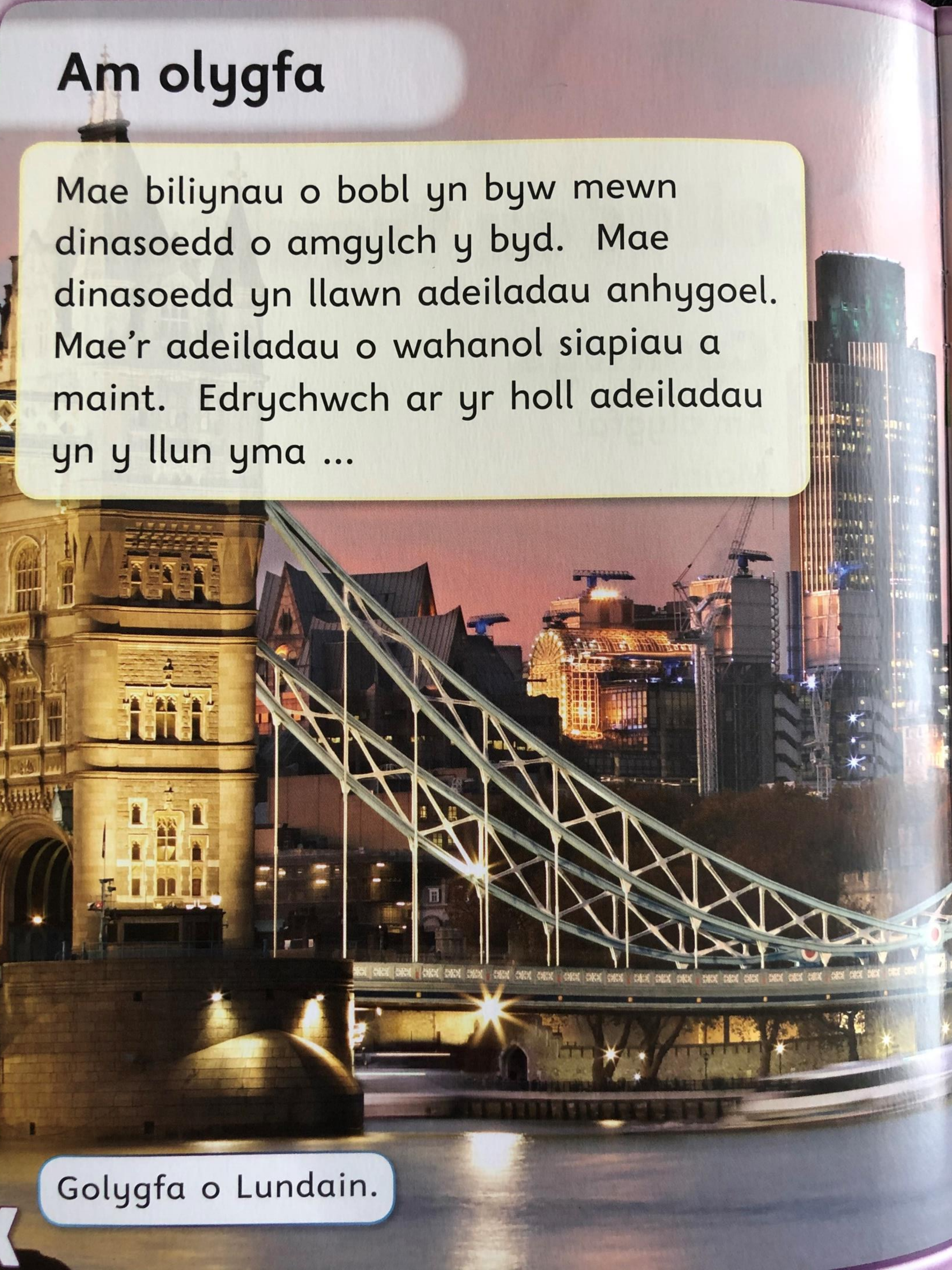

Golygfa o Lundain.

Beth sy'n gwneud adeilad yn arbennig? Beth sy'n gwneud adeilad yn drawiadol?

Maint

Ym mis Ionawr 2010 daeth y Burj Khalifa yn adeilad uchaf y byd.

Nendwr ydy e. Cymerodd chwe blynedd i'w adeiladu.

Mae e yn Dubai sydd yn rhan o'r Emiradau Arabaidd Unedig.

Burj yw'r gair Arabeg am dŵr.

Mae'r Burj Khalifa yn 828 metr o ran uchder.

Mae ganddo 160 llawr a 55 lifft. Mae'r lifftiau'n symud ar gyflymdra o 18 milltir yr awr. Nhw yw'r lifftiau cyflymaf yn y byd. Dim ond 60 eiliad mae'n ei gymryd i fynd o'r llawr isaf i'r llawr uchaf.

Ffaith

Mae tŵr canolog a thair adain. Dyluniwyd yr adeilad ar siâp y llythyren Y.

Dyma adeilad yr *Empire State*. Cymerodd 3400 o bobl flwyddyn i'w adeiladu.

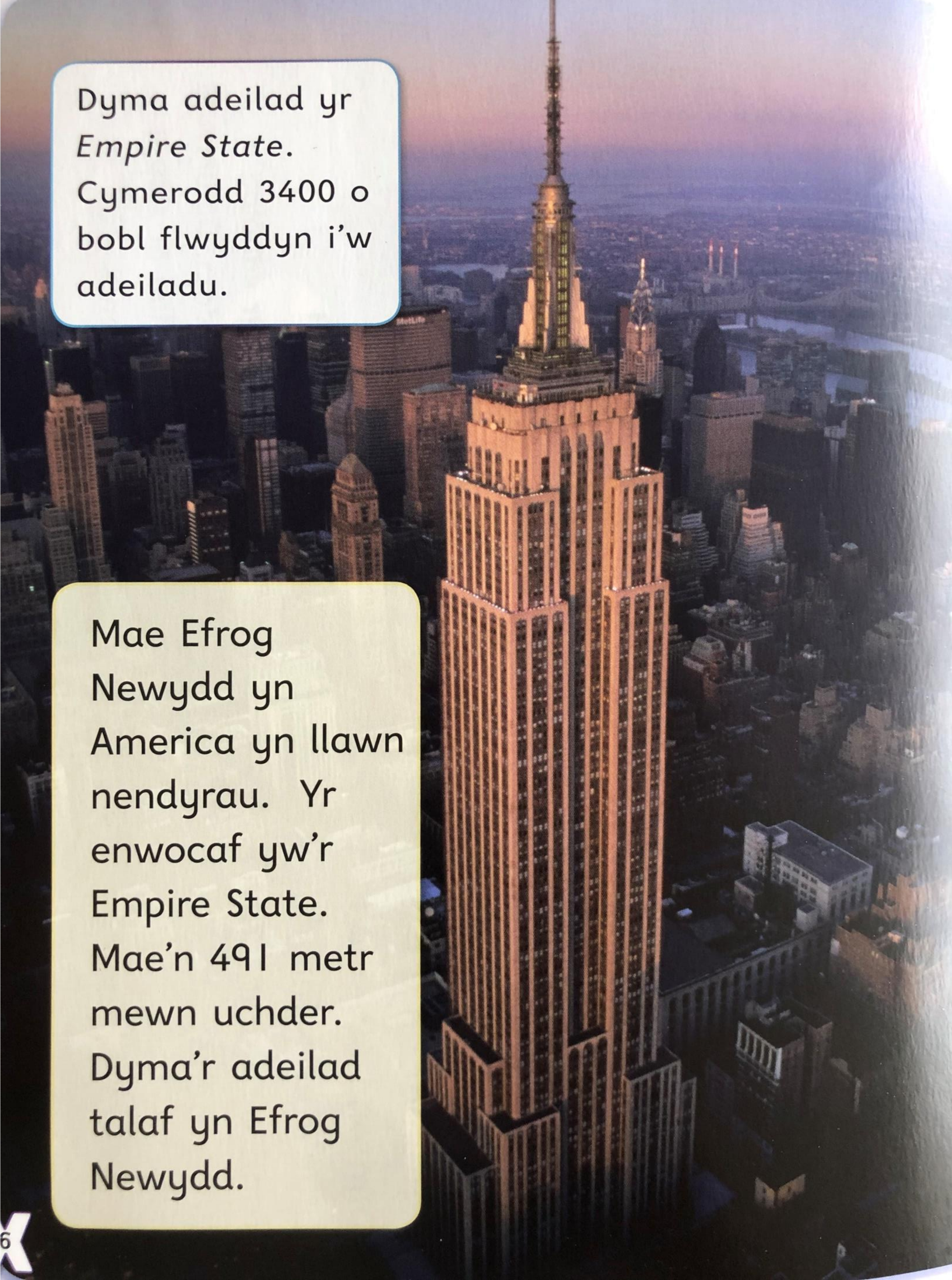

Mae Efrog Newydd yn America yn llawn nendyrau. Yr enwocaf yw'r Empire State. Mae'n 491 metr mewn uchder. Dyma'r adeilad talaf yn Efrog Newydd.

Siâp

Roedd llyfrgell yn ninas Eifftaidd Alecsandria. Roedd yn cynnwys pob llyfr a ysgrifennwyd mewn Groeg, medden nhw. 2000 o flynyddoedd yn ôl cafodd ei dinistrio gan dân.

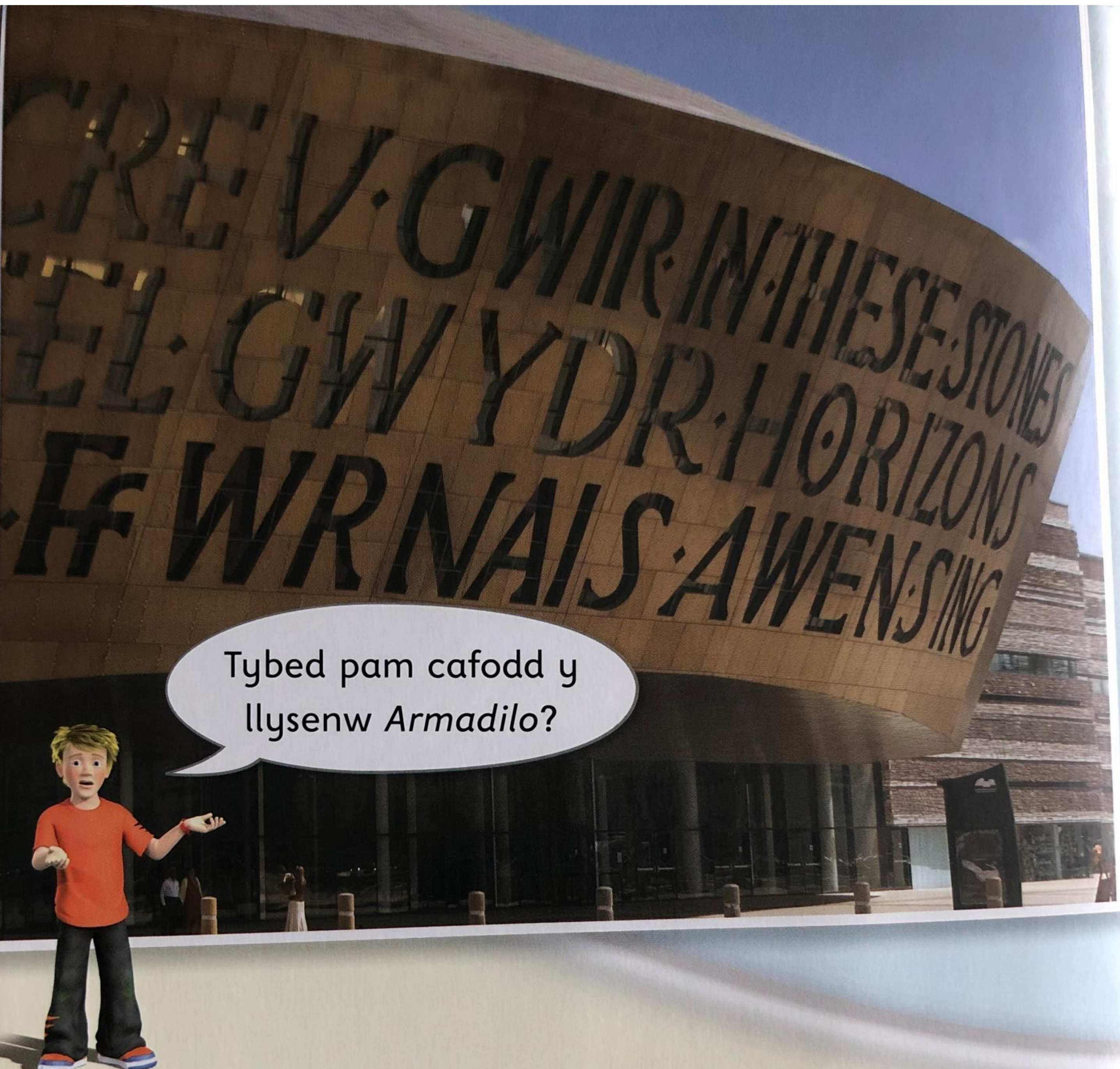

Agorwyd Canolfan Mileniwm Cymru ym Mae Caerdydd yn 2004. Mae e wedi cael ei hadeiladu o gerrig, llechi, pren, gwydr a metel o wahanol fannau yng Nghymru. Cafodd y llysenw *Armadilo* oherwydd ei siâp anghyffredin.

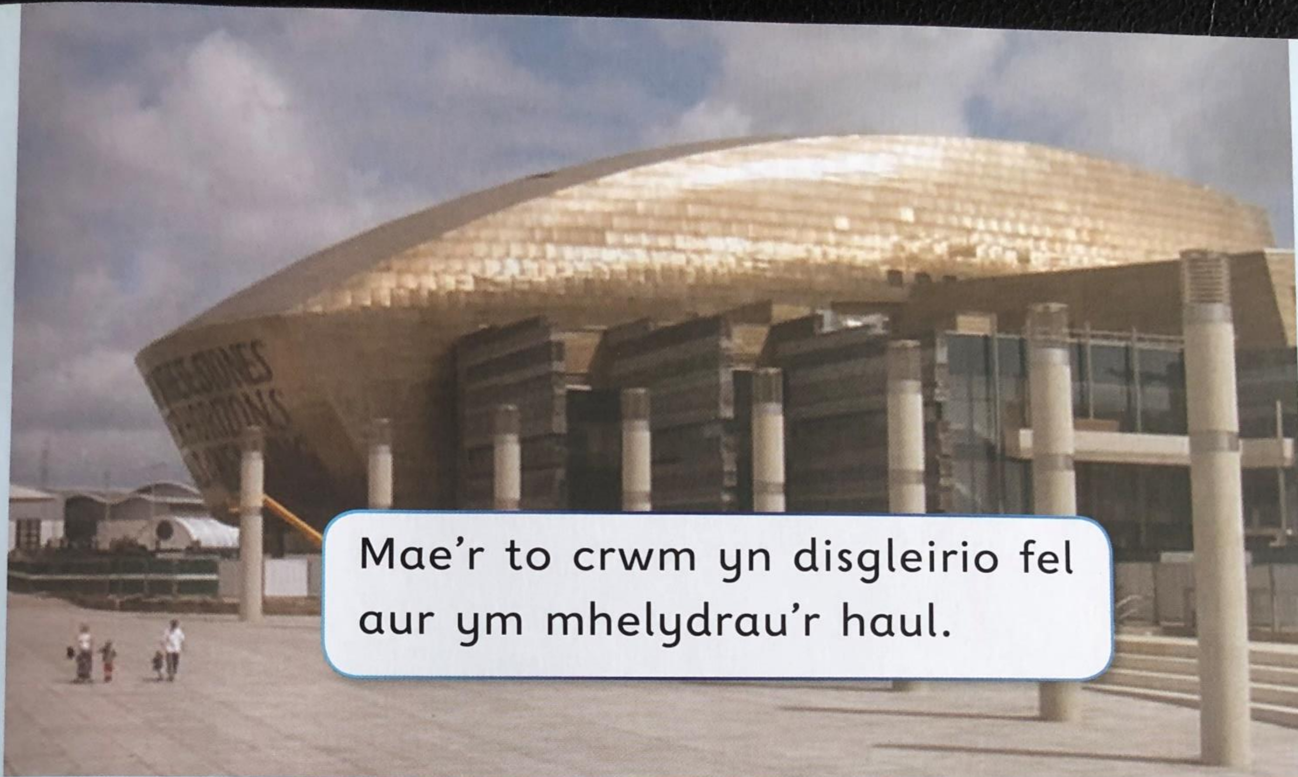

Mae'r to crwm yn disgleirio fel aur ym mhelydrau'r haul.

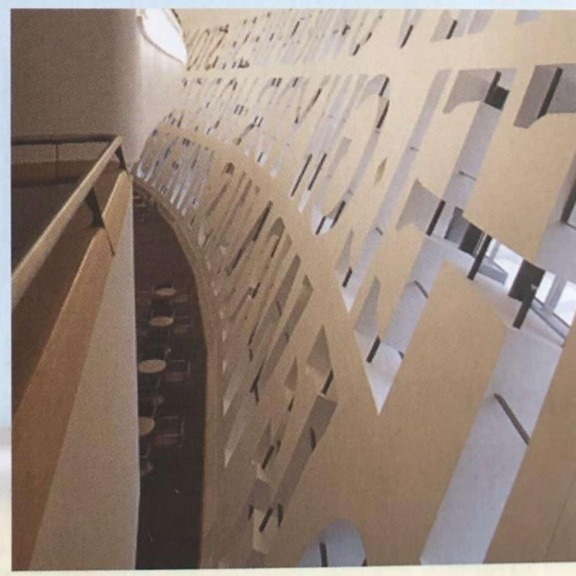

Mae gan y Ganolfan lwyfan mawr lle gall opera, bale, sioeau cerdd a dawns fodern gael eu perfformio. Mae'r ffenestri uwchben y fynedfa ar ffurf llythrennau. Maen nhw'n llunio'r geiriau "Creu gwir fel gwydr o ffwrnais awen."

Deunyddiau

Mae'r Tŷ Gwydr Enfawr yng Ngardd Fotaneg Genedlaethol Cymru. Dyma'r tŷ gwydr un haen mwyaf yn y byd. Cafodd ei ddylunio gan y pensaer Prydeinig enwog, Syr Norman Foster. Caiff ei gynnal gan 24 bwa tiwb dur. Mae'r sylfeini concrit wedi'u gorchuddio â glaswellt er mwyn iddo edrych fel bryn bychan.

Caiff ei gynhesu gan belydrau'r haul. Mae ganddo foeler bio-màs sy'n llosgi sglodion pren. Dyma ffordd 'werdd' iawn o gael egni. Mae'r glaw yn cael ei gasglu i ddyfrio'r planhigion.

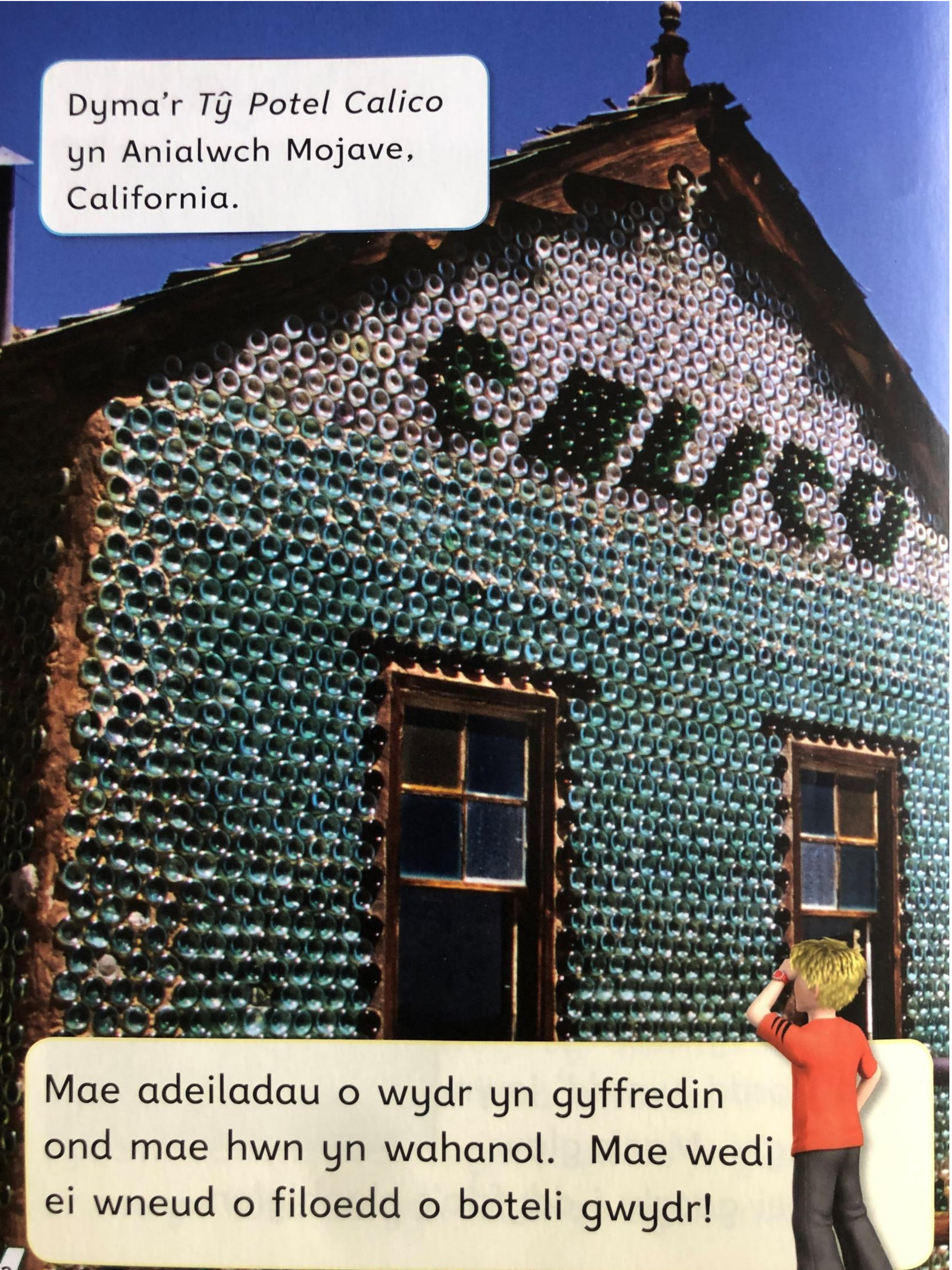

Dyma'r *Tŷ Potel Calico* yn Anialwch Mojave, California.

Mae adeiladau o wydr yn gyffredin ond mae hwn yn wahanol. Mae wedi ei wneud o filoedd o boteli gwydr!

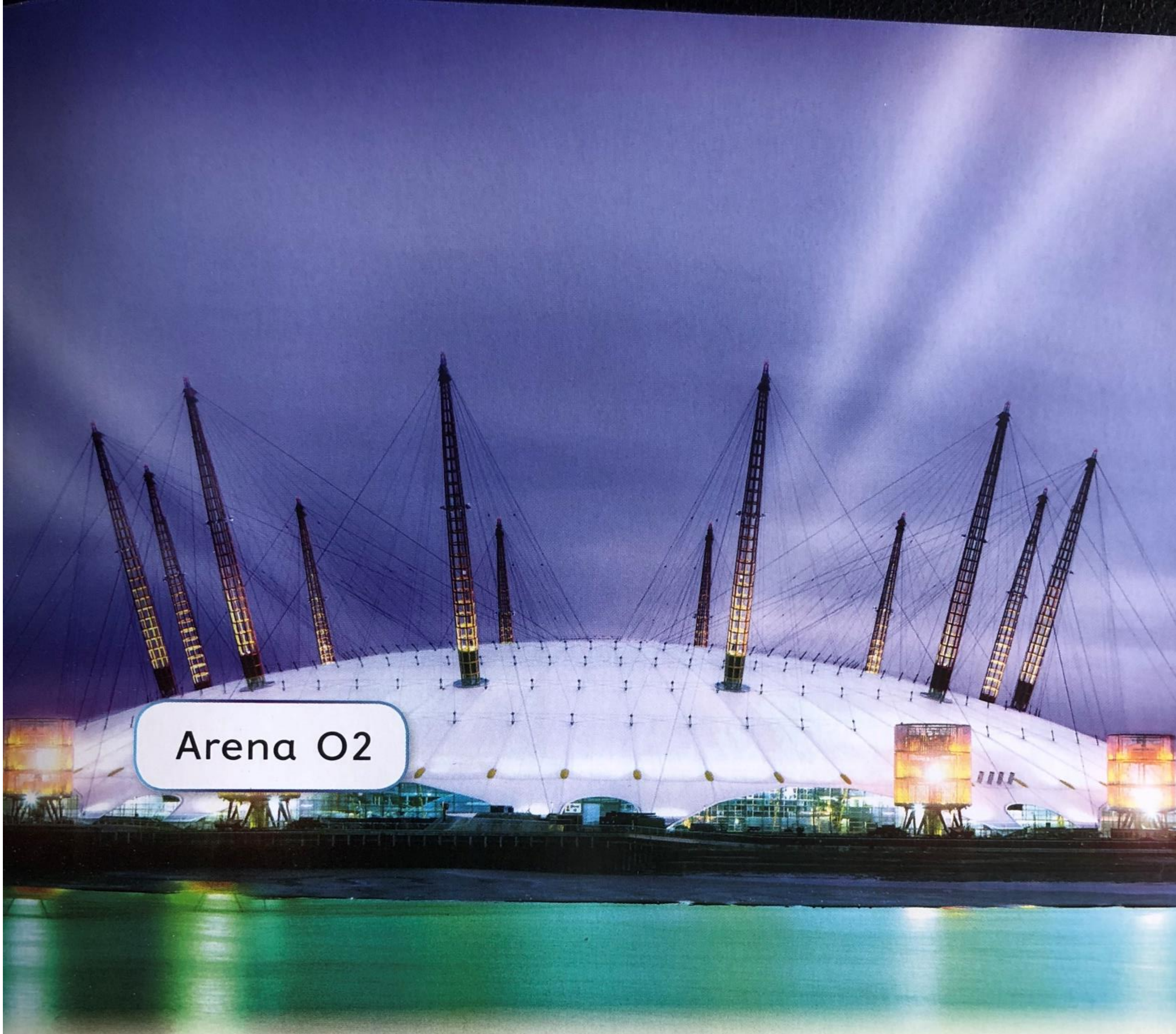

Dur a Phlastig

Arena O2 yn Llundain yw'r **gromen** fwyaf yn y byd. Pabell blastig enfawr yw hi, wedi ei hestyn rhwng tyrau dur. *Cromen y Mileniwm* oedd ei henw cyntaf am iddi agor yn 2000. Mae'n cynnwys arena, bwytai a chlwb cerddoriaeth.

Iâ

Dyma un o'r adeiladau rhyfeddaf yn y byd. Gwesty wedi ei wneud o iâ yw e! Mae popeth wedi ei wneud o iâ - hyd yn oed y gwelyau. Rhaid cael sach gysgu arbennig i'ch cadw'n gynnes.

Bob blwyddyn mae'r gwesty iâ yn toddi. Felly rhaid ei ail-adeiladu. Mae 37 o ystafelloedd gwely. Mae'r gwesty wedi ei wneud o tua 500 tunnell o iâ a 15 000 tunnell o eira! Mae'n edrych yn wahanol bob tro mae'n cael ei adeiladu!

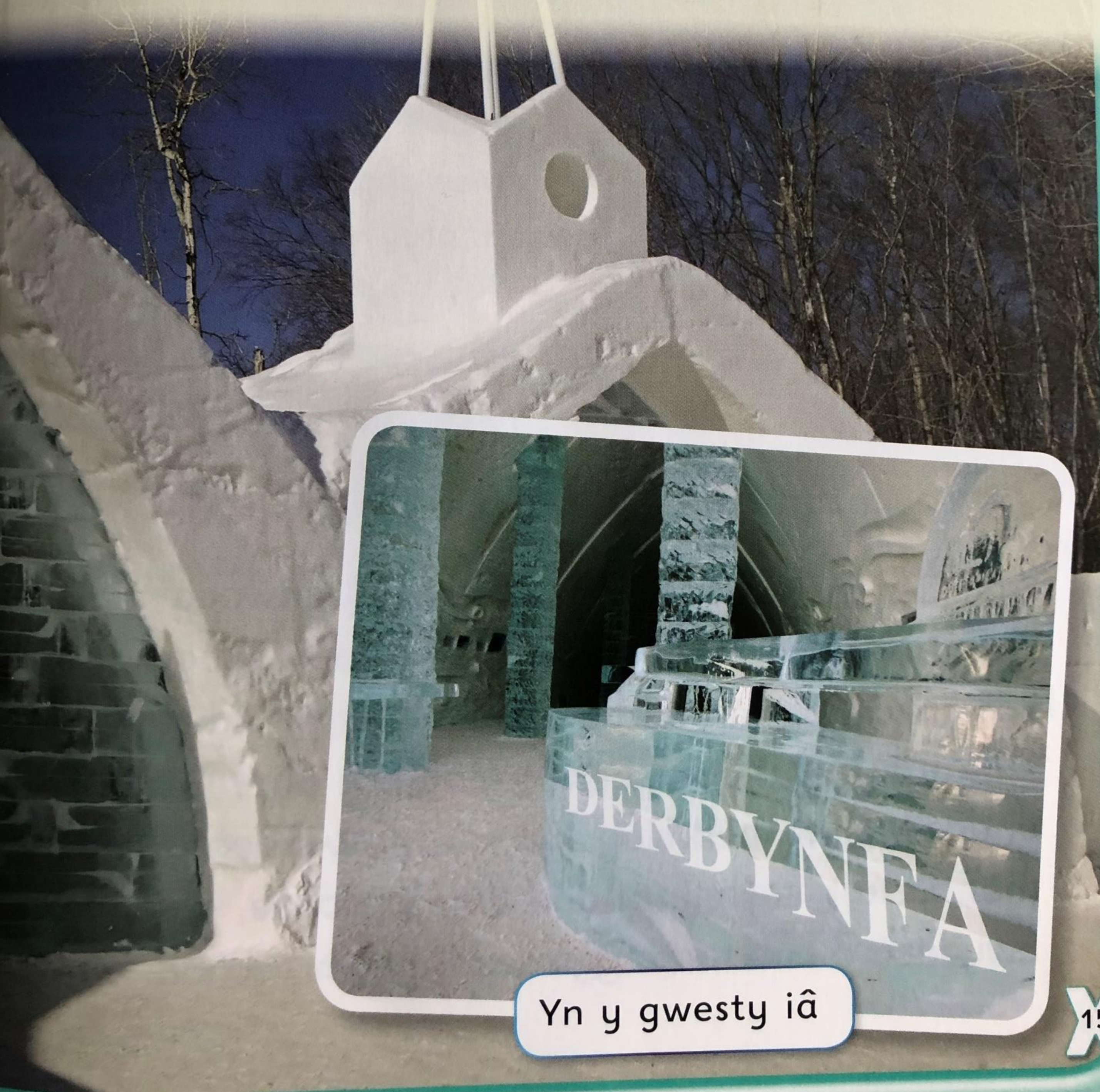

Yn y gwesty iâ

OEDRAN

Mae Castell Harlech yn un o gestyll enwocaf Cymru. Cafodd ei adeiladu gan frenin Lloegr, Edward I. Cymerodd chwe blynedd i'w adeiladu. Mae'n un o Safleoedd Treftadaeth y Byd. Cafodd ei adeiladu ar ben clogwyn serth uwchben y môr. Petai'r castell yn dod dan warchae, gallai nwyddau o bob math gyrraedd mewn cychod.

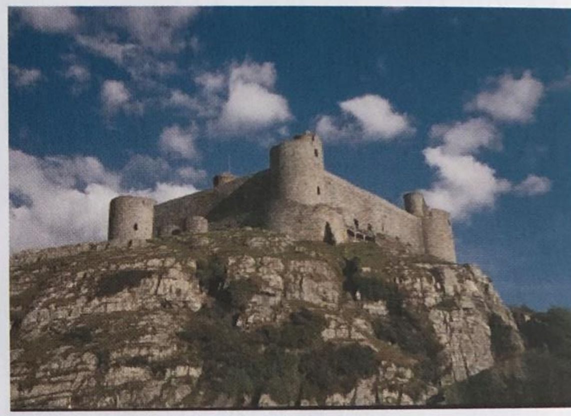

Ar furiau'r castell roedd catapyltiau enfawr. Gallai'r rhain daflu cerrig mawr at unrhyw fyddin oedd yn ymosod ar y castell.

Roedd dau fur i'r castell. Rhwng y muriau roedd ffos. Cafodd y mur mewnol ei adeiladu ar ffurf sgwâr gyda thyrau crynion ar bob cornel. Cipiodd Owain Glyndŵr, Tywysog Cymru, Gastell Harlech a bu'n byw yno am bedair blynedd.

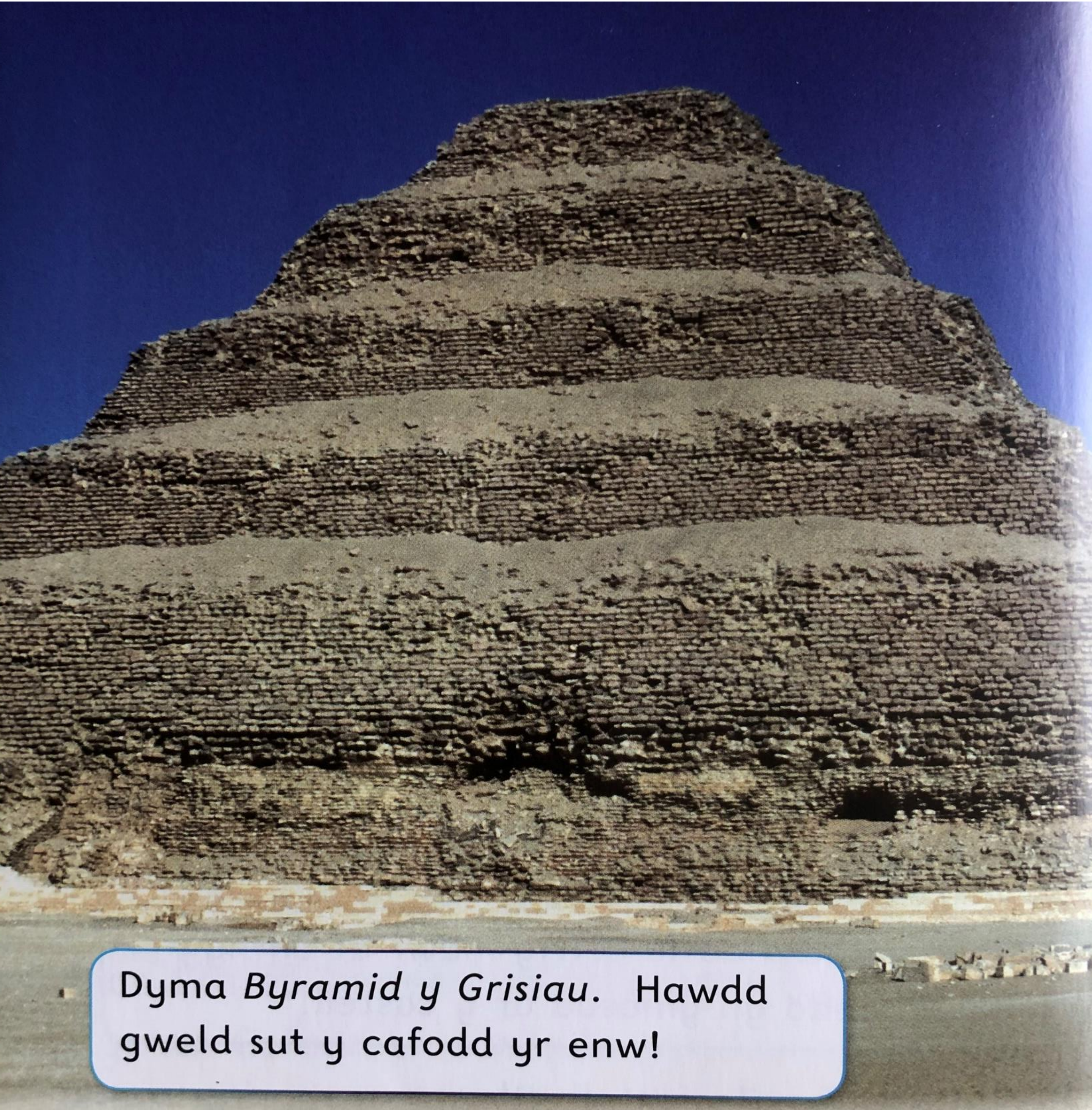

Dyma *Byramid y Grisiau*. Hawdd gweld sut y cafodd yr enw!

Rhai o'r adeiladau hynaf yn y byd yw pyramidiau yr Aifft. Pyramid y Grisiau yn Saqqara oedd un o'r adeiladau carreg cyntaf.

Y *Pyramid Tanddwr*

Yn ddiweddar darganfyddwyd adfeilion o dan y dŵr ger arfordir Japan. Cred rhai pobl mai **adfeilion** pyramid ydynt. Mae dros 5000 o flynyddoedd yn hŷn na Phyramid Grisiau yr Aifft.

Adeiladau trawiadol eraill

Dyma dŷ iawn. Mae yn nhre Sopot yng ngwlad Pwyl. Y *Tŷ Cam* yw ei enw.

Ai robot anferth o'r gofod yw hwn? Nage. Banc yw e! *Banc Asia* yn ninas Bangkok yng Ngwlad Thai.

Dyma **ffatri** yn Ohio, UDA. Beth mae'r ffatri'n ei gynhyrchu, tybed?

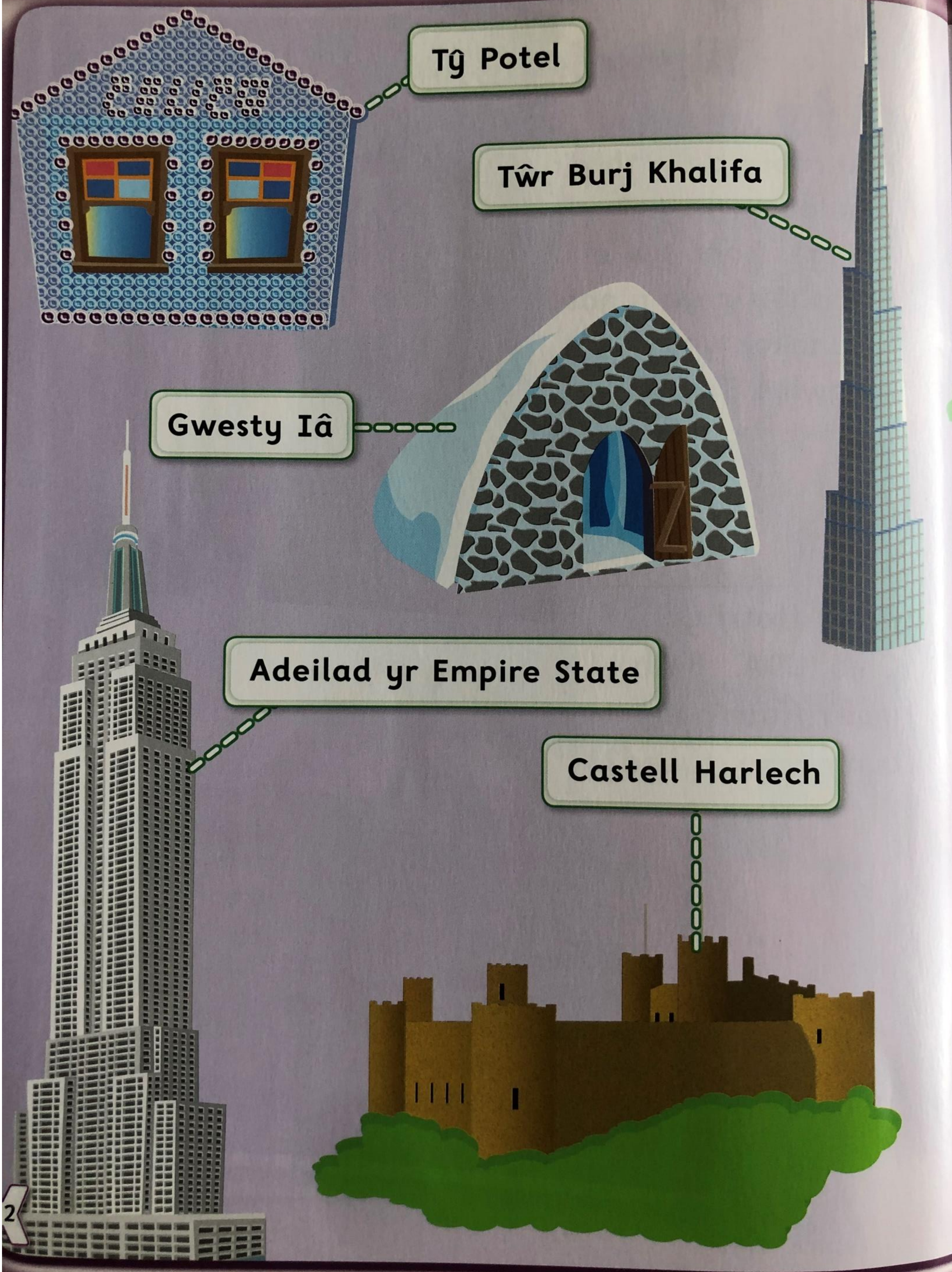
Tŷ Potel
Tŵr Burj Khalifa
Gwesty Iâ
Adeilad yr Empire State
Castell Harlech

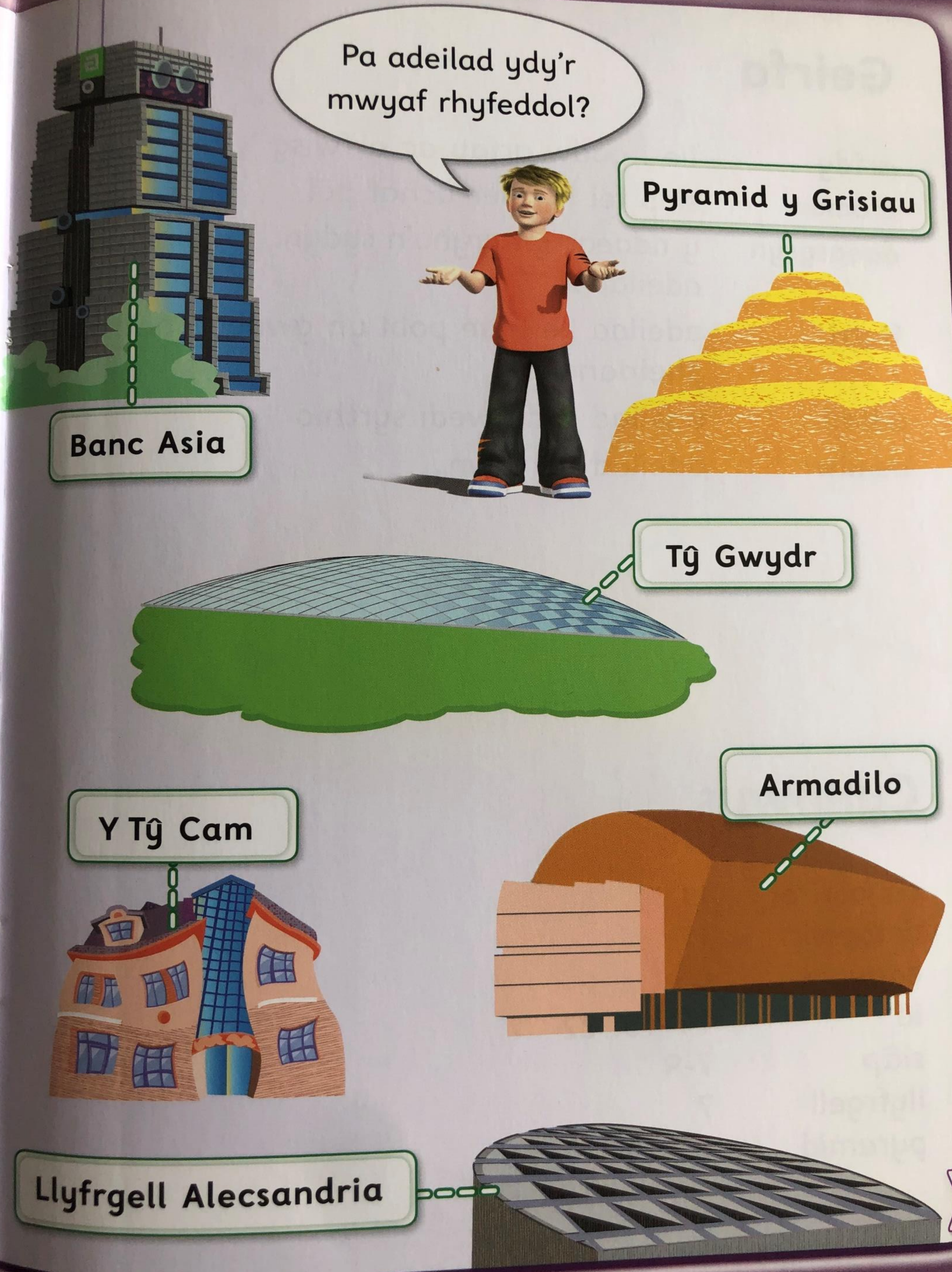
Pa adeilad ydy'r mwyaf rhyfeddol?
Banc Asia
Pyramid y Grisiau
Tŷ Gwydr
Y Tŷ Cam
Armadilo
Llyfrgell Alecsandria

Geirfa

arfdy	lle i gadw arfau ac arfwisg
cromen	siâp fel hanner uchaf pêl
daeargryn	y ddaear yn crynu'n sydyn. Gall ddinistrio adeiladau
ffatri	adeilad lle mae pobl yn gwneud pethau â pheiriannau
adfail	adeilad sydd wedi syrthio
nendwr	adeilad tal iawn

Cynnwys

canoldirol 11
catapwlt 17
corwynt 4
iâ 14–15, 22
siâp 7-9
llyfrgell 7
pyramid 18–19